

Lauku
Ceļotājs
celotajs.lv

Latvija 100

Latvijas valstiskuma veidošanās ceļi

DAUGAVAS CEĻŠ

Daugavu ne velti sauc par mūsu Likteņupi, Sirdsdaugavu vai Māmulīņu. Tā kā liela un pilnasinīga ūdens artērija plūst cauri mūsu zemei un vēsturei. Vikingi to esot pazinūši un izmantojuši jau no 5. gadsimta. Krāslava kā sena Daugavas pilskalna vieta bezbai-

ligajiem kuģotājiem bijusi ļoti pazīstama, jo lejpus tās varējis kuģot ar uzvilkām burām. Tā dēvēta sāgās par *Dynasaiforgarðr*. Daudzu gadsimtu garumā preču plūsma no austrumu puses slidējusi lejup pa straumi līdz Rīgas vietai, kur tika pārkrauta jūras kuģos un nonākusi Eiropā. To pārvaldīt un kontrolēt gribējuši daudzi, par to liecina pilskalnu, piļu un liels apdzīvoto vietu skaits gar tās krastiem. Majestātiskās Kokneses pilsdrupas, Krustpils, nu jau ar zāli apaugušais varenais pilskalns Aizkrauklē un Daugmalē ir daži no tiem. Unikāli ir cietokšņi Daugavgrīvā un Daugavpili, kuri saglabājušies līdz mūsdienām, un kā lielas atslēgas aizslēdz vai atslēdz šo vareno un seno tirdzniecības ceļu. Daugava glabā senās, Sv. Meinarda celtās Ikšķiles baznīcas drupas, kas tiek

uzskatītas par pirmo mūra celtni Baltijā. Turpat netālu atrodas Nāves sala, kur latvju strēlnieki cīnījās par savas valsts un zemes nākotni sargājot katru pēdu zemes. Bermontiešiem Daugava nebija pārvarama – strēlnieki Rīgu nosargāja!

Unikāli ir Daugavas loki un slavenā Slutišķu sādža, jo tur Daugava vēl ir tāda, kāda reiz bijusi. Augstie dolomīta krasti un kanjoni, kas Daugavu reiz darīja unikālu visā Ziemeļeiropā, nu ir zuduši hidroelektrostaciju ezeru dzelmēs kopā ar mūžam radošo Staburadzi, Liepavotu un Pērses ūdenskritumu. Atmosfēra laiks ir zīmīgs ar ciņu pret tolaik iecerēto Daugavpils HESu, kas būtu pilnībā iznīcinājusi vēl palikušo mūsu Dižupes skaistumu. Mums izdevās to nosargāt, kaut nelielu daļiņu, bet izdevās.

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS

Transporta līdzeklis: automašīna, autobuss.

Sākums: Rīga.

Galapunkts: Piedruja.

Maršruta pamatgaita: Rīga – Jēkabpils – Daugavpils – Krāslava – Piedruja.

Garums: ~340 km (neskaitot objektu apmeklējumu).

Aptuvenais veikšanas laiks: Maksimāli 7 līdz 8 dienas (atkarībā no izvēlētā apskates objektu skaita un tajos pavadītā ilguma), ja turpceļā dodas pa vienu, bet atpakaļceļā pa otru krastu.

Ceļa segums: G.k. asfalts (labais krasts). Grantēti ir ceļi uz atsevišķiem objektiem un atsevišķos kreisā krasta posmos.

Ieteicamais laiks: Maijs – oktobris.

Loģistika: Maršrutu var braukt abos virzienos. Turpceļā var doties pa vienu, atpakaļceļā pa otru krastu vai mainīt krastus brauciena laikā. To var papildināt ar kādu no Māras ceļa posmiem.

Der zināt! Ir vēlams apmeklēt TIC, kur var iegādāties pilsētu un novadu kartes, kā arī iegūt cita veida aktuālo informāciju. Muzeju u.c. objektu apmeklēšanas laikus ir vērts noskaidrot pirms brauciena.

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112.

Maršrutā ir iekļauti gan ar tā tiešo tematiku saistītie objekti, gan arī citi populāri tūrisma objekti. Visus maršrutā ietvertos apskates objektus skatīt: celotajs.lv/lv100

7 valstiskuma ceļi kā tūrisma maršruti izveidoti Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros. Latvijas valsts simtgades svinības notiks laikā no 2017. gada līdz 2021. gadam. Latvijas valsts simtgades svinību galvenais vēstījums ir "Es esmu Latvija", akcentējot, ka Latvijas valsts galvenā vērtība ir cilvēki, kuri ar savu ikdienas darbu veido tās tagadni un kopā ar jauno paaudzi liek pamatus rītdienai. Projekts tiek īstenots ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Latvija
100

Pirmā diena

1. Daugavgrīvas cietoksnis. 17. gs. četrdesmitajos gados zviedru armija šeit uzbūvēja modernu cietoksni ar pieciem bastioniem un diviem vārtiem. Te bija izvietoti 120 lielgabali un murtāras, zaldātu kazarmas, virsnieku dzīvokļi, garnizona baznīca, pārtikas un municijas noliktavas. Ziemeļu kara rezultātā 1710. gadā cietoksnis nonāca Krievijas armijas rokās. Arī pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā šeit izvietojās PSRS Jūras Kara flotes vienības. No ārpuses redzami mūri, bastioni, cietokšņa grāvis un neliela daļa no vecās baznīcas. Blakus cietoksnim atrodas bijušā PSRS armijas daļa ar pamestām ēkām un pieminekli karavīriem, kas dienējuši zemūdenēs. Cietoksnis publiskai apskatei pieejams sestdienās un svētdienās.
Birzes iela 2, Rīga. ☎ +371 28204051

2. Katlakalna luterāņu baznīca. Mūsdienās redzamais dievnams ir celts laikā no 1792.–1794. gadam. Kupolveidīgās celtnes projekta autors bija Rīgas pilsētas galvenais būvmeistars Kristofers Häberlands. Kupola forma nodrošina labu akustiku iekštelpās. Altāris izvietots pret ieejas durvīm. Starp ēkas kolonnām ir novietota altārglezna, kas attēlo Kristu un Pēteri vilņos apņemtajā jūrā. Dienvidos no baznīcas atrodas **Katlakalna kapi**, kuros apglabāts ievērojamais vācbaltu rakstnieks un publicists Garlībs Merķelis (1769–1850). *Katlakalna, Ķekavas pag., Ķekavas nov. ☎ +371 26171837*

Foto: Ķekavas novada Tūrisma koordinācijas centrs

3. Daugavas muzejs. Izvietots Doles muižas dzīvojamā ēkā, kas celta 1898. g. kā Lēvisu of Menāru dzimtas īpašums. Muzeja krājums ataino Daugavu kā nozīmīgu vēsturisku ūdensceļu, un tajā apskatāmi baltu cilšu un lībiešu apģērbi, sadzīves priekšmeti u.c. Doles muižas parkā novietoti nēģu tači un rekonstruēts lašu zvejas aizsprosts. Blakus muzejam atrodas 17. gs. Kurzemes hercogistes **lielgabals** (atrasts Misas upē), kas liets Baldones Dzelzāmurā. Mazliet tālāk apskatāmi 4 Krievijas cara armijas **lielgabali**, kurus 2007. g. atrada Salaspils būvlaukumā. *Doles sala, Salaspils nov. ☎ +371 67216367*

4. Salaspils memoriālais ansamblis. Atrodas vietā, kur 2. pasaules kara laikā atradās vācu nacistu izveidotā koncentrācijas nometne. Atrodams ziņas, ka tajā iznīcināja >50 000 okupēto Eiropas valstu iedzīvotāju. Memoriāls totalitārā režīma upuru piemiņai, kas ir viens no lielākajiem Eiropā (25 ha), tika atklāts 1967. g. To veido lielas skulptūras un to grupas – “Māte”, “Solidaritāte”, “Nesalauztais” u.c., kuras ieskauj “Ciešanu ceļš”. Memoriāla ieejas vārtu sienā ir izveidota tematiska ekspozīcija. *Salaspils, Salaspils nov. ☎ +371 67700449*

Otrā diena

5. Piemiņas zīme Daugavas lībiešiem un viņu vadonim Ako. Daugavas labajā krastā atrodas 1994. g. atklātais un tēlnieka Ģ. Burvja veidotais piemiņklis – piemiņas zīme. Veltīts Daugavas lībiešiem un viņu Mārtiņsalas vadonim – lībietim Ako, kas 1206. gadā vadīja cīņu pret krustniešiem. Piemiņeklja apkaimē gar Daugavas krastu izveidota plaša atpūtas un pastaigu vieta. Upes krastā izvietoti informatīvi stendi, kas atspoguļo Daugavas krastu vēsturi. No šejienes redzams pretējā krastā esošais Daugmales pilskalns.

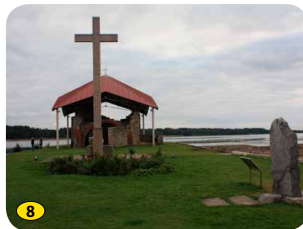
6. Daugmales pilskalns. Sena un nozīmīga tirdzniecības un amatniecības centra vieta Rīgas HES ūdenskrātuves kreisajā krastā, kas vairs Daugavas paceļas ap 15 m augstumā. Tiek uzskatīts, ka pie mazā straute – Varžupites ietekas blakus Daugmales pilskalnam – atradusies vēstures dokumentos pieminētā Zemgales osta. Pēc atrastajām senlietām var spriest, ka pilskalns un tā piekāje ar senpilsētu bijis apdzīvots līdz 12. gs. beigām, kad Daugmales nozīmi mazināja strauji augošā Rīga.

7. Nāves sala. Pēc Rīgas HES ūdenskrātuves izveides – sala, pirms tam – Daugavas kreisā krasta pussala. 1. pasaules kara laikā Nāves salā norisinājās ilgstošas latviešu strēlnieku kaujas pret vācu armijas pārspēku. 1916. g. 25. decembrī vācieši pret latviešu strēlniekiem izmantoja indīgas kaujas gāzes. Lai godinātu šos notikumus, 1924. g. pēc arhitekta E. Laubes projekta Nāves salas ziemeļu krastā uzbūvēja **pieminekli** kritušajiem latviešu strēlniekiem. Nāves sala sasniedzama ar laivu. Ir vērts iepazīt salā esošos ierakumus un kapuvietas. Nāves salas ZR krastā ir izbūvēta laivu piestātne, bet netālu no tās – atpūtas vieta. Nesen atjaunots fragments ar ierakumiem un zemnīcām. Cīņas Nāves salā aprakstījis Aleksandrs Grīns savā leģendārajā darbā “Dvēseļu putenis”. Līdz Nāves salai var nokļūt ar laivu no Ikšķiles. ☎ +371 27874901, *Daugmales pag., Ķekavas nov.*

8. Ikšķiles baznīcas drupas. Kopš 20. gs. 70. gadiem tā atrodas uz nelielas (0,1 km gara) Svētā Meinarda salas Rīgas HES ūdenskrātuvē. Te redzamās ēkas atliekas ir Latvijas senākās mūra celtnes drupas. Baznīcu sāka celt 1184. g., bet pārbūvēja un arī sagrāva vairākkārt, pēdējo reizi 1916. g. Dievnama drupas ir iekonservētas, pāri tām izveidots metāla pārsegums, bet salas krasti nostiprināti. Uz salas uzstādīts 10 m augsts metāla **krusts** (mākslinieks E. Samovičs) un **akmens altāris** (tēlnieks J. Karlobs).

Trešā diena

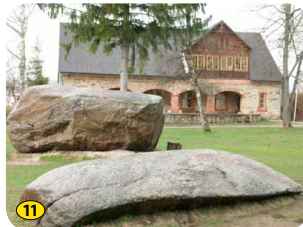
9. Ogre. Arheoloģisko izrakumu materiāli liecina, ka Ogres krastus ir apdzīvojuši lībieši. Ogre, kā lielāka apdzīvota vieta un nozīmīgs kūrorts, izveidojās pēc Rīgas-Daugavpils dzelzceļa izbūves 1861. g. Līdz 1. pasaules kara sākumam Ogri savus pakalpojumus piedāvāja ~300 vasarnīcās, kas kara laikā g.k. tika nopostītas. Nākamais “liela mēroga” notikums norisinājās 1965. g., kad Ogri uzcēla vienu no Eiropā lielākajiem trikotāžas kombinātiem, kurā strādāja viesstrādnieki no Vjetnamas u.c. valstīm. Mūsdienās Ogre savu kūrorta slavu vēl joprojām nav atguvusi, bet gan kļuvusi par samērā ekskluzīvu g.k. mazstāvu privātmāju apbūves vietu.

10. Ķeguma HES un Enerģētikas muzejs. Pirmā lielākā Latvijas hidroelektrostacija, kuras būvniecību (sākotnēji – Daugavas labajā krastā) uzsāka 1936. g. (arhitekts E. Laube). Pirmais hidroagregāts (17 MW jauda – Baltijas valstīs lielākais) sāka darboties 1939. gadā. 1976.–1979. g. notika HES otrās kārtas celtniecība, kā rezultātā Daugavas kreisajā krastā uzcēla jaunu ēku, uzstādīja trīs agregātus, palielinot HES jaudu līdz 260 MW. Vēl viena HES rekonstrukcija noritēja laikā no 1998.–2001. g. Daugavas kreisajā krastā (HES – 2), kur tagad izvietots arī **Enerģētikas muzejs**. Interesentiem iepriekšēja pieteikšanās! *Ķegums, Ķeguma nov. ☎ +371 65010355*

11. Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs. Atrodas Lielvārdes parkā 19. gs. sākumā celtajā Lielvārdes muižas **klētī**, ko vēlāk izmantoja kā dzīvojamo ēku. 1922. g. tai piebūvēja verandu. Muzejs ēkā ir izvietots kopš 1970. g., un tā krājumā ir materiāli par latviešu tautas eposu “Lāčplēšis” un tā autoru – Andreju Pumpuru (1841–1902), kā arī par Lielvārdes novada vēsturi un etnogrāfiju. Blakus muzejam guļ liels akmens – **Lāčplēša gulta** (ap 80 t) ar atlūzu, kas ieguvusi Lāčplēša segas nosaukumu. Abi akmeņi savulaik atradušies Daugavā blakus Lielvārdes salai, kur tagad vilņojas Ķeguma HES ūdeņi. Turpat apskatāms t.s. Spīdala koka **bluķis**, kas atvests no Aizkraukles. *Edgara Kauliņa aleja 20, Lielvārde. ☎ +371 29322468*

Govis ganībās

12. Jaunjelgavas pilsētas vēsturiskais centrs.

17.–19. gs. valsts nozīmes pilsētubūvniecības piemineklis. Jelgavas un Rātūža ielu apkaimē saglabājies kādreizējais ielu plānojums, kas veido noslēgtus apbūves kvartālus. Jaunjelgavā ir luterāņu, katoļu, pareizticīgo un baptistu **baznīcas**. Viens no izcilākajiem arhitektūras pieminekļiem ir 1912. g. jūgendstila formās būvētais pilsētas **rātsnams**. Līdz mūsdienām nav saglabājusies neviena no piecām sinagogām. Gar Jaunjelgavas vēsturisko centru Daugavas krastā izbūvēta krasta **promenāde**. Jaunjelgava kopskatā redzama no labā krasta – Skrīveru dendroloģiskā parka un Klidziņas puses.

12

13

14

15

Ceturtdiena

13. Skrīveru pārtikas kombināts. ◆ Pirmais uzņēmums Latvijā, kas 1957. gadā sāka iecienīto piena konfekšu "Gotiņa" ražošanu. Te var iegādāties gardās konfektes un doties ekskursijā. Pats uzņēmuma saimnieks ir arī galvenais konfekšmeistars. *Daugavas iela 2, Skrīveri, Skrīveru nov.* ☎ +371 29454382

14. Aizkraukles pilskalns. Atrodas Daugavas labajā krastā, ap puskilometru no Skrīveru Zemkopības zinātniskā institūta. Šajā vietā stāvo Daugavas ielejas krastu "pāršķeļ" dzijā Ašķeres straute grava. Pilskalns bijis apdzīvots jau no 1. g. t. pr. Kr., par to liecina tajā atrastās latgaļu un lībiešu senlietas. 13. gs. pilskalnā slējās mūra pils, ko nopostīja 17. gs. Par tās esamību mūsdienās gan nekas neliecina. No pilskalna, ko dēvē arī par Kraukļu kalniem, paveras viens no skaistākajiem Daugavas vidusdaļas skatiem. No tā (Rīgas virzienā) redzama Senbaznīcas vieta (attīrīts laukums ar baltu krustu). Gar Ašķeres strautes krastiem izveidota pastaigu taka. Tuvākā pilskalna apkārtnē ir labiekārtota. Kopumā ir izveidotas četras takas, no kurām garākā ir Daugavas taka (10 km).

15. Aizkraukles vēstures un mākslas muzejs

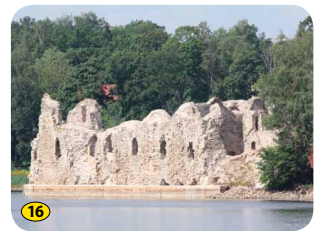
"**Kalna Ziedi**". 1973. g. dibinātais muzejs no 1989. g. atrodas "Kalna Ziedu" viensētas vietā. Ēka, kurā atrodas pastāvīgā ekspozīcija celta 1989. g. uz dzīvojamās ēkas pamatiem, bet krātuves ēka (1990. g.) uz kūts pamatiem. Izstāžu nams (2000. g.) tapis klēts viestā. Tādējādi no bijušās viensētas ēkām ir saglabājies tikai pagrabs, taču ēku izvietojums atbilst tipiskam Vidzemes sētas plānojumam. Muzeja krājums veltīts novada vēsturei no akmens laikmeta. Tā brīvdabas ekspozīcijā apskatāmi bišu stropi ar piederības zīmēm un Latvijā reti sastopamie riņķa krusti, kas ir viduslaiku kapu piemineklī. 0,1 km uz ziemeļaustrumiem no muzeja atrodas (ir redzams) **Kalna Ziedu pilskalns**, bet 0,2 km uz dienvidiem – Kalna Ziedu **Upurozola stumbrā** atliekas (gājis bojā 1994. g.), kas atrodas Pļaviņu HES ūdenskrātuves malā. *Muzeja iela, Aizkraukle, Aizkraukles nov.* ☎ +371 65123351

Latgaļu lauku sēta

Piektā diena

16. Kokneses pilsdrupas. Atrodas uzpludinātās Daugavas un Pērses satekas vietā. To cēla Rīgas bīskapijas vajadzībām 1209. g. bijušās senlatviešu koka pils vietā. 14. gs. pils pagalmā bija uzbūvētas koka ēkas, kas bija piemērotas pastāvīgai dzīvošanai. 16. gs. uzcēla piebūves un divus apaļos torņus. 1701. g. šķietami nesagraujamo pili uzspridzināja sakšu karaspēks. Pie pilsdrupām darbojas apmeklētāju centrs, kur var izkalt viduslaiku monētu un noirēt laivu braucienam pa Daugavu. Vērts doties pastaigās pa **Kokneses parku** (veidots 1900. g.), kurā apskatāmi 17. gs. zviedru lielgabali, viduslaiku kapu piemineklī un atjaunotā strūklaka "Fauna galva", kas 20. gs. 30. gados atradās netālu no Pērses ūdenskrituma (tagad zem ūdens).

16

17. Radošā māja "Baltaine". ◆ Radošajā mājā biedrība "Baltaine" organizē seminārus, kursus un nodarības par latviešu gadskārtu svētkiem, ģimenes godiem, rīko kulinārā mantojuma meistarklases, kā arī mūzikas instrumentu spēli un rāda dažādus rokdarbus – pišanu, adīšanu, tamborēšanu un šķeterēšanu. Saimnieces gatavo gardas putras, zupas, zāļu tējas, cigoriņu kafiju un cep plātismaizes un pīrāgus. Te var mācīties dančus, iet rātlās un dziedāt. Piedāvā kāzu uzvedumus. *Melioratoru iela 1a, Koknese, Kokneses pag., Kokneses nov.* ☎ +371 26575499

17

18. Likteņdārzs. Atrodas dienvidos no Kokneses uz salas, ko apņēm Pļaviņu HES ūdeņi (ir savienojums ar krastu). Fundamentālā brīvdabas objekta izveides mērķis ir to Latvijas iedzīvotāju piemiņai, kuri ir cietuši no totalitāriem režīmiem. Pirmos darbus šeit uzsāka 2008. gadā. Dārza ainavas projekta autors ir Japānas ainavu arhitekts Shunmyo Masuno. Likteņdārzs ir dāvana Latvijas simtgades jubilejā! *Kokneses pag., Kokneses nov.* ☎ +371 67289535

18

19. Piemiņas vieta Staburagam. 2003. gadā uzstādītā, tēlnieces Solveigas Vasiļevas darinātā piemiņas zīme Staburagam atrodas Vigantes parkā. "Dieva auss" ir vietā, kur pēc Pļaviņu HES ūdenskrātuves izveides tika appludināts viens no interesantākajiem Latvijas ģeoloģiskajiem dabas pieminekļiem. Teikām, leģendām un plostnieku stāstiem apvītais Staburags bija 18,5 m augsta šūnākmenis klints Daugavas kanjona kreisajā krastā, kas veidojusies pēc pēdējā leduslaikmeta. No Staburaga klints izplūda Liepavots, kas arī tika appludināts.

19

20. Vikingu kuģis. Lai Daugavu iepazītu no cita skatu punkta, no "Liepkalnu maiznīcas" var doties izbraukumā ar vikingu liellaivu "Lāčplēsis", kas vienlaicīgi var uzņemt 24 cilvēku lielu grupu. Daugava jau izsenis ir bijusi nozīmīgs pārvietošanās koridors ne tikai daudzām augu un dzīvnieku sugām, kas pa to "ienāca" tagadējā Latvijas teritorijā, bet arī cilvēkiem un ciltīm, kas dzīvoja Daugavas un Baltijas jūras krastos. *Klintaines pag., Pļaviņu nov.* ☎ +371 26161131

20

21. Piemiņas vieta Daugavas plostniekiem. Atrodas Pļaviņās, iepretim Kaļķu ielai, Daugavas krastā, kur no balķiem un akmeņiem ir izveidota simboliska plostas daļa t.s. plene. Apkaimē ir izvietoti informatīvi stendi ar fotogrāfijām, kas stāsta par Daugavas plostnieku ikdienas smago darbu, pārvarot upes krāčainos posmus.

21

22. Krustpils pils. Krustpils pils pirmsākumi ir meklējami 1237. g. Šajā laikā Rīgas bīskaps Nikolajs de Magdeburgs uzcēla Kreicburgas pili, kas bija pirmā krustnešu nocietinātā pils Latgalē. 16. gs. beigās tā līdz pat 20. gs. sākumam nonāk bruņinieka Nikolaja Korfa (un tālākās dzimtas) īpašumā. Neskatoties uz sekojošiem postījumiem un pārbūvēm, pils līdz mūsdienām ir saglabājusi viduslaiku pilīm raksturīgo noslēgto pagalmu. 19. gs. vidū tā iegūst historisma stila interjerus. Tajā pat laikā ir saglabājušies arī senākas apbūves elementi – vārtu tornis, korpasa pamatsienas, šaujamlūkas, velju konstrukcijas, logailas u.c. Padomju laikos pili atradās PSRS armijas daļa, bet tai blakus izveidojās kara pilsētiņa – mūsdienu Pils rajons, ko rietumu puses ieskauj Pils diķis. 1994. g. ēku kompleksā iekārtots Jēkabpils vēstures muzejs, kuru var iepazīt gida pavadībā vai individuāli (ar audiogidu). Vienreizējs skats no torņa! *Rīgas iela 216b, Krustpils.* ☎ +371 65221042

Sestā diena

23. Jēkabpils/Krustpils. Krustpils vēstures avotos pirmoreiz minēta 1237. gadā saistībā ar Kreicburgas (Kreutzburg) pils celtniecību Daugavas labajā krastā. 1511. gadā Krustpils pieminēta kā miests. 1585. g. poļu karalis Stefans Batorijs Krustpili uzdāvina Nikolajam Korfam, kura dzimtas īpašumā tā paliek līdz 1920. gadam. Krustpils pievārtē 1626. g. notiek cīņas starp zviedru un poļu karaspēku. Nopostītais miests nikuļo līdz 19. gs. vidum. Savukārt Jēkabpils izveidojās 17. gs. vidū kā Krievijas vajāto vecticībnieku apmetne – sloboda. Daugava iepretim Krustpilij un Jēkabpilij ir krāčaina, tādēļ strūdziniekiem bija jāapstājas un jāpārkrauj preces vezumos. Tā rezultātā sloboda uzplauka, un 1670. g. tai piešķīra pilsētas tiesības, nosaucot to Kurzemes hercoga vārdā. 1861. g., kad atklāj Rīgas-Daugavpils dzelzceļu, sākas Krustpils, bet beidzas Jēkabpils uzplaukums. Krustpili un Jēkabpili administratīvi apvieno 1962. g., saglabājot Jēkabpils vārdu. Līdz mūsdienām Jēkabpili ir saglabājusies 19. gs. raksturīgā vienstāvu koka apbūve, 19. un 20. gs. mijā celtās sarkano ķieģeļu ēkas, septiņi dažādu konfesiju dievnami. Daugavas kreiso krastu ieskaujošais aizsargdambis (būvniecību uzsāka 1861. g.) veidots ar mērķi pasargāt pilsētu no plūdiem. Tagad tas pārvērtots par promenādi, kas ir iecienīta iedzīvotāju pastaigu un atpūtas vieta.

Skats uz Adamovas loku

Kaplavas iela Krāslavā

24. Latgales mākslas un amatniecības centrs Līvānos. Moderns un mūsdienīgs centrs apvienojumā ar vēsturisku klēts ēku veido unikālu kompleksu, kurā ir vēsturiska ekspozīcija par amatniecību, Līvānu stikla muzejs, izstāžu zāle, garākā josta Latvijā, iznomājama konferenču zāle, ūdens galerija. Radošajās keramikas, stikla un tekstilmākslas darbnīcās darbojas novada amatnieki, kurus var vērot darbibā un līdzdarboties. *Domes iela 1, Līvāni.* ☎ +371 28603333

25. Jersikas Kristus apskaidrošanās pareizticīgo baznīca. Rīgas – Daugavpils šosejas (A6) malā (iepriemim kafējnīcai Bordertauna) atrodas neparasts dievnams, kas sastāv no saliekamām metāla konstrukcijām, kas izgatavotas Odesā 1866. gadā. Baznīca kalpoja kā kara armijas pārvietojamā baznīca un šajā vietā stāv kopš 1904. gada. Līdz tam tā atradusies (no 1886. g.) Daugavpilī. Blakus baznīcai ir uzcelta koka lūgšanas kapela, kas atvērta visu diennakti.

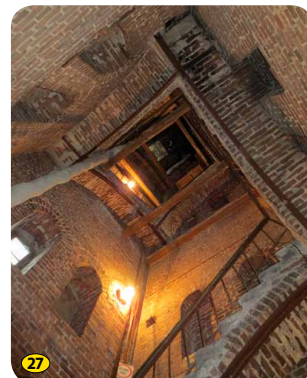

Septītā diena

26. Daugavpils cietoksnis. Ziemeļeiropā vienīgais gandrīz bez izmaiņām saglabājies 19. gs. pirmās puses cietoksnis. Tā būvi uzsāka 1810. g. Īsi pēc tam tas cieta 1812. g. karā un 1829. g. plūdos. Cietoksnis bija stratēģiski nozīmīga vieta, t.sk. cīņā pret Napoleona armiju. To ievērtēja 1833. g., bet celtniecību pabeidza turpat pusgadsimtu vēlāk – 1878. g. Daugavpils cietoksnis ir sadalīts kvartālos, kura centrālajā daļā atrodas Parādes laukums. Pirms 1. pasaules kara Daugavpils garnizonā dienējis ģenerālis Jānis Balodis, pulkvedis Frīdrihs Briedis u.c. Latvijas armijas virsnieki. Godinot 1812. g. kara simtgadi, 1912. g. cietokšņa parkā atklāja pieminekli. Padomju laikā te bija dislocētas armijas daļas, kā arī izvietota Augstākā tehniskā aviācijas skola. Cietoksnis ir "pilsēta pilsētā". Tajā atrodas dzīvojamais rajons. Cietokšņa kazemātos un nocietinājumos ziemo viena no lielākajām Latvijas sikspārņu kolonijām (ziemas miega laikā ir aizliegts traucēt!). Mūsdienās cietoksnis piedzīvojis vērienīgu restaurāciju. Tajā iekārtots gleznotāja, abstraktā ekspresionisma un krāsas lauku gleznošanas aizsācēja – **Marka Rotko – mākslas centrs.** *Mihaila iela 3, Daugavpils.* ☎ +371 65424043

27. Daugavpils skrošu rūpnīca. Unikāls industriālā mantojuma objekts – vienīgā atvērta municiju ražojošā rūpnīca Baltijas valstīs, kuras teritorijā atrodas Eiropas vecākais skrošu liešanas tornis, kuru līdz pat mūsdienām izmanto minētajam mērķim. Tūristu grupas, iepriekš piesakoties, gida pavadībā var apskatīt ražotni, torni un muzeju. Šobrīd Skrošu rūpnīcā ražo 9 veida lodes gludstobra ieročiem, kā arī lodes pneimatiskajiem ieročiem. Produkciju eksportē uz kaimiņvalstīm, Vāciju u.c. *Varšavas iela 28, Daugavpils.* ☎ +371 27766655

28. Baznīcu kalns. Augstākā vieta Daugavpils dienviddaļā 18. Novembra ielas apkaimē, kur salīdzinoši nelielā teritorijā, ~0,3 km rādiusā atrodas četru konfesiju dievnami – **Daugavpils Pirmais vec ticībnieku lūgšanas nams** (1908.–1928.), **Daugavpils Sv. Borisa un Gļeba pareizticīgo katedrāle** (1905.), **Daugavpils Dievmātes katoļu baznīca** (1905.) un **Daugavpils Mārtiņa Lutera katedrāle** (1893.).

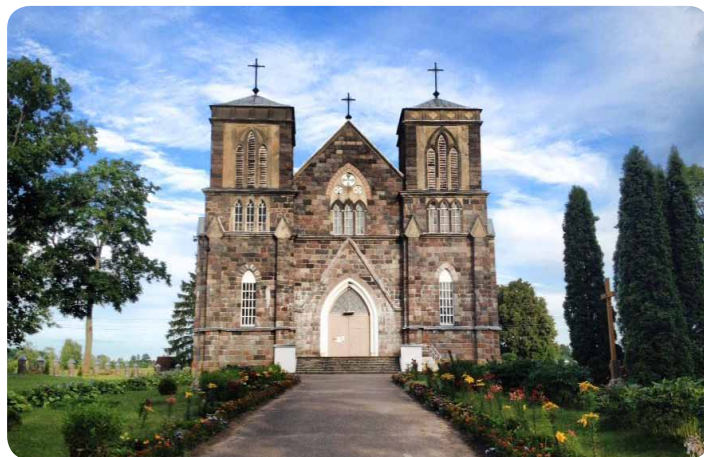
29. Naujenes pilskalns, Dinaburgas pilsdrupas. Naujenes pilskalns veidots līdz 25 m augstā un stāvā Daugavas ielejas krastā, ko ietver divas sānu gravas. 1275.–1277. g. Livonijas ordeņa mestra Ernesta fon Rācenburga vadībā agrākās latgaļu koka pils vietā uzceļ mūra pili. Tajā varēja iekļūt pa paceļamu tiltu, šķērsojot ārējo un iekšējo priekšpili. Līdz 16. gs. vidusdaļai pils kalpo kā Dinaburgas komtura rezidence. 1577. g. to noposta Ivana Bargā karaspēks. Pēc šī notikuma Dinaburga zaudē savu stratēģisko nozīmi, un jaunās nocietinātās būves celtniecība tiek uzsākta vietā, kur tagad atrodas Daugavpils. Blakus ordeņa pils drupām uzstādīts samazināts pils makets. Līdz pilskalnam no autostāvlaukuma var nokļūt pa labiekārtotu taku. No pilskalna paveras viens no skaistākajiem Daugavas loku dabas parka skatiem. *Naujenes pag., Daugavpils nov.* ☎ +371 65422818

30. Slutišķu sādža. Ciems, kam ir sādžas plānojums un Latgales novadam raksturīgās ēkas ar apdarinātiem logiem un ažūrām fasādēm. Slutišķu vec ticībnieku mājā ir izveidots muzejs (Naujenes novadpētniecības muzeja filiāle), kurā var iepazīt vec ticībnieku kultūrvidi un tradīcijas. No blakus esošā Daugavas ielejas krasta paveras viena no neparastākajām Latvijas kultūrainavām. Tiem, kam patīk doties garākos pārgājienos, var aiziet līdz aptuveni kilometru tālajai **Slutišķu kraujai**, no kuras paveras ne mazāk iespaidīgi skati. *Naujenes pag., Daugavpils nov.* ☎ +371 65471321

Laivošana Daugavas lokos

Juzefovas katoļu baznīca

Astotā diena

31. Podnieks Valdis Pauliņš. ♦ Atraktīvais podnieks aicina ciemos, piedāvā ekskursiju, darba demonstrāciju, apmeklētāju līdzdalību keramikas izstrādājumu tapšanas procesā, kā arī aicina interesentus uz ceļa atvēršanu. Iespēja iegādāties keramikas izstrādājumus. *Dūmu iela 8, Krāslava, Krāslavas nov.* ☎ +371 29128695

32. Grāfu Plāteru pils. Līdz mūsdienām saglabājušās vairākas muižas ēkas, kas celtas grāfu Plāteru laikā. Muižas vecā pils, kas atrodas Grāfu Plāteru ielas malā Jāņupītes krastā, celta 1759. gadā (baroks, Venēcijas arhitekts Antonio Parako). Vēlāk to pārbūvēja un pēc jaunās pils uzcelšanas ēkas pirmajā stāvā atradās Plāteru dzimtas vasaras rezidence, bet otrajā un trešajā stāvā bija iekārtota bibliotēka ar ~20 tūkstošiem vienību. Bibliotēka, kuras lielākā daļa bija pārvesta uz citiem grāfu īpašumiem, gāja bojā 1. pasaules kara laikā. Krāslavas muižas jaunās pils (Daugavas ielejas krasta augšdaļā) celtniecību uzsāka 1765. gadā (arhitekts Domeniko Parako), sākotnēji baroka, bet 18.–19. gs. mijā pārbūvējot klasicisma stilā. Ēkā ir atklāti unikāli rokoko stila sienu gleznojumi ar Romas skatiem, kas pēc Polijas piļu analogiem tapuši 18. gs. 60.–70. gados. Jaunajā pili līdz 20. gs. 70. gadiem darbojās vidusskola. Tad pils tika "pamesta" un pārvērtās par graustu. Tagad veikti apjomīgi pils fasādes renovācijas darbi, un tā ieguvusi sakoptu veidolu. Pili ieskauj 18. gs. vidū veidots romantiskais ainavu **parks** – Grāfu Plāteru parks, kas stādīts Daugavas ielejas un to šķērsojošo gravu nogāzēs. Tajā atjaunota mākslīgā grota un lauva – pils sargs, kāpnes to vēsturiskajā vietā, parka celiņi, pagalmi. Pils kompleksā ietilpstošajā Tūrisma informācijas centrā izveidots **Kulinārā mantojuma centrs**. *Pils iela 6, Krāslava.* ☎ +371 65623586

33. Zirgu sēta "Klajumi". ♦ Zirgu sēta mīt gan draudzīgi Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas šķirņu zirgi (kopā 12), gan 3 omulīgi dažādu šķirņu suņi, truši, vistas, govīs un kaķi. Šeit var sajukt īstu lauku vidi četrās viensētās – "Klajumos", "Ganiņos", "Kemosos" un "Kraštos" un baudīt dabas parka "Daugavas loki" un Latvijas – Baltkrievijas pierobežas ainavas zirga mugurā. No vietējiem produktiem (dārzeņi, cūkgaļa, liellopu gaļa) gatavo Latgales ēdienus un dzērienus. *Kaplavas pag., Krāslavas nov.* ☎ +371 29472638

34. Piedruja. Lielākā apdzīvotā vieta Latvijas dienvidaustrumos, ko no dienvidiem apskalo Daugavas ūdeņi, kas vienlaikus ir Latvijas – Baltkrievijas robeža. Valstu robežlinija iet pa upes vidu. Piedruja sastāv no divām daļām – Piedrujas un Aleksandrovas, kuras atdala centrālā iela. Piedruja izveidojās kā Daugavas kreisajā krastā esošās Drujas pilsētas "pāruses" teritorija. Abas daļas 17. gs. bija Lietuvas lielkņazistes magnātu Sapehu dzimtas īpašumi. Drujas mazstāvu apbūve ar pamesto dievnamu ir ļabi pārskatāma no Piedrujas krasta. Piedruju un tās apkaimi ir vērts izstaigāt ar kājām, jo mazstāvu koka apbūve vietām atgādina skatus no etnogrāfiskajos brīvdabas muzejos redzamajiem. Piedruja ir sakopta, starp abām baznīcām ir izveidots ainavisks dārzs. Ar nozīmīgākajiem objektiem – diviem **dievnamiem** un **Daugavas akmeni** iepazīstina Piedrujas taka. Aleksandrovas daļā atrodas tūristu mitne "Piedruja", kas piedāvā īpašu tūrisma produktu – "večerinkas" latgaļu, krievu un baltkrievu stilā. Pirms došanās uz Piedruju ir jāsaņem terminētās atļaujas, kas nepieciešamas uzturoties pierobežā. Robežkontroles postenis atrodas Piedrūjā – Daugavas krastā, kur vēl salīdzinoši nesn darbojās viena no Daugavas pārceltuvēm.

Naktsmītnes

Vairāk informācijas par naktsmītnēm un ēdināšanas vietām: karte.celotajs.lv

- 951** **Doles salas Vējiņi**, "Vējiņi", Doles sala, Salaspils nov.
☎ +371 28306416, GPS 24.2166781, 56.85812
- 958** **Pirts līči**, "Ķekaviņas Līči", Ķekavas pag., Ķekavas nov.
☎ +371 29971777, GPS 24.214173, 56.803071
- 636** **Ūdens relaksācijas centrs Spadrops**, Rīgas iela 18 a, Ikšķile, Ikšķiles nov. ☎ +371 26 430 430, GPS 56.823728, 24.498300
- 717** **Snieždes**, Tomes pag., Ķeguma nov.
☎ +371 65044812; 29196534, GPS 56.811709, 24.562232
- 962** **Oškrogs**, "Oši", Tomes pag., Ķeguma nov.
☎ +371 29571814, 65038159, GPS 56.744725, 24.685153
- 102** **Birzes**, Birzes iela 10, Ķegums, Ķeguma nov.
☎ +371 65038706, 29246137, GPS 24.7260527, 56.74496944
- 118** **Puķkalniņi**, Tomes pag., Ķeguma nov.
☎ +371 29439234, 65038825, GPS 56.72330, 24.71669
- 519** **Puduri**, Tomes pag., Ķeguma nov.
☎ +371 26523410, GPS 56.71992, 24.72769
- 550** **Vabolīte**, E.Kauliņa aleja 6, Lielvārde, Lielvārdes nov.
☎ +371 29250785, GPS 56.713989, 24.832515
- 326** **Vecupe**, Birzgales pag., Ķeguma nov.
☎ +371 22025135, GPS 24.9514527, 56.617719
- 112** **Vitkopi**, Birzgales pag., Ķeguma nov.
☎ +371 26428371, GPS 24.926150, 56.603705
- 79** **Brīviņi**, Birzgales pag., Ķeguma nov.
☎ +371 65152864, 29443671, GPS 25.030555, 56.600325
- 768** **Trīs istabas**, "Lazdāres", Sērenes pag., Jaunjelgavas nov.
☎ +371 29476944, GPS 25.241218, 56.5650870
- 430** **Mazā kāpa**, Lakstīgalu iela 4, Koknese, Kokneses pag., Kokneses nov.
☎ +371 29227936, 65161699, GPS 56.65388, 25.42926
- 215** **Piešūpīte**, Staburaga pag., Jaunjelgavas nov.
☎ +371 29490300, GPS 25.527811, 56.572713
- 764** **Rudzupuķes**, Svente, Sventes pag., Daugavpils nov.
☎ +371 20045115, GPS 55.902562, 26.384723
- 453** **Ozianna**, Vecloki, Naujenes pag., Daugavpils nov.
☎ +371 29182474, GPS 55.912364, 26.797317
- 80** **Zirgu sēta Klajumi**, "Klajumi", Kaplavas pag., Krāslavas nov.
☎ +371 29472638, GPS 55.86608, 27.06537

Maltītes ieturēšanas vietas

- 845** **"Kalnakrogs"**, Rīgas iela 103, Ķekavas pag., Ķekavas nov.
☎ +371 67148304, 26365080, GPS 56.82402, 24.24460
- 783** Kafējnīca **"Ozoliņa konditoreja"**, Melioratoru iela 20, Ikšķile, Ikšķiles nov.
☎ +371 65036787, GPS 56.839572, 24.503215
- 784** **"Pūres beķereja"**, Brīvības iela 21, Ogre, Ogres nov.
☎ +371 65022599, GPS 56.81807, 24.60569
- 747** Kafējnīca **"Oškrogs"** **"Oši"**, Tomes pag., Ķeguma nov.
☎ +371 65038159, 29571814, GPS 56.74462, 24.68524
- 481** Kafējnīca **"Panna"** **"Ausekļa iela 14a"**, Lielvārde, Lielvārdes nov.
☎ +371 29437429, GPS 56.71777, 24.80977
- 379** Restorāns **"Klidziņa"** **"Rīgas iela 10"**, Klidziņa, Skrīveru pag., Skrīveru nov.
☎ +371 65197799, GPS 56.62499, 25.08640
- 387** Krodziņš **"Rūdolfis"** **"Blaumaņa iela 3"**, Koknese, Kokneses nov.
☎ +371 26514096, GPS 56.64356, 25.42681
- 786** Krodziņš **"Ragāju krogs"**, R. Blaumaņa iela 30 a, Koknese, Kokneses nov.
☎ +371 65161110, GPS 56.64873, 25.41974
- 424** Bārs - bistro **"Velniņi"** **"Lokstiņas"**, Klintaines pag., Pļaviņu nov.
☎ +371 65129281, GPS 56.58781, 25.58867
- 471** Kafējnīca **"Sapnis"**, Spuņģēni, Krustpils pag., Krustpils nov.
☎ +371 65234944, 29618428, GPS 56.53458, 25.81850
- 472** **Hercoga Jēkaba krogs** **"Brīvības iela 182/190"**, Jēkabpils
☎ +371 65233433, GPS 56.49960, 25.86280
- 708** Ēdnīca **"Sipres"** **"Rīgas iela 32"**, Livāni, Livānu nov.
☎ +371 29638405, GPS 56.34679, 26.17876
- 714** Restorāns **"Plaza"** **"Ķimnāzijas iela 46"**, Daugavpils
☎ +371 65404900, GPS 55.87149, 26.51741
- 483** Ēdamnams **"Daugava"**, Rīgas iela 28, Krāslava, Krāslavas nov.
☎ +371 65622634, 29334346, GPS 55.89733, 27.16163
- 715** Viesnīca **"Piedruja"** **"Piedruja, Piedrujas pag."**, Krāslavas nov.
☎ +371 65629682, 28608784, GPS 55.79930, 27.43604

Piktogrammu un simbolu skaidrojumi

- Lauku māja
  - Brīvdienu māja
  - Viesu māja
  - Viesnīca
  - Pils, muiža
  - Kempings
  - Ciema māja
- Kultūras zīmi "Latviskais mantojums" saņem tūrisma uzņēmēji, kas popularizē un saglabā latvisko kultūras mantojumu, nododot to tālāk saviem apmeklētājiem.
- Zīme "Latviešu virtuve" tiek piešķirta vietām, kurās var nobaudīt latviešu ēdienus, kuru pamatā ir latviskas izejvielas, receptes un tradīcijas un kurus uzskatām par "savējiem".

Tūrisma informācija

- i** **Ķekavas novada Tūrisma informācijas centrs**
www.parkulturu.lv/turisma-informācijas-centrs
turisms@kekava.lv
Rīgas iela 26, Ķekava, Ķekavas nov.
☎ +371 67935826, 27017333
GPS 56.828781, 24.238810
- i** **Salaspils novada Tūrisma informācijas centrs**
www.visit.salaspils.lv/lv
visit@salaspils.lv
Miera iela 1, Salaspils, Salaspils nov.
☎ +371 67945440
GPS 56.860906, 24.352887
- i** **Ogres Novada tūrisma informācijas centrs**
www.visitogre.lv
info@visitogre.lv
Brīvības iela 12a, Ogre, Ogres nov.
☎ +371 65071883, 29491685
GPS 56.815059, 24.60287
- i** **Skrīveru Tūrisma informācijas punkts**
www.skriveri.lv/turisms
tip@skriveri.lv
A. Upiņa iela 1, Skrīveri, Skrīveru nov.
☎ +371 25661983
GPS 56.645717, 25.11934

- i** **Aizkraukles novada tūrisma informācijas punkts**
www.aizkraukle.lv/page/tourism
turisms@aizkraukle.lv
Spidolas iela 2 Aizkraukle, Aizkraukles nov.
☎ +371 65122396, 25727419
GPS 56.596828, 25.245756
- i** **Kokneses tūrisma centrs**
visitkoknese.lv
turisms@koknese.lv
1905. gada iela 7, Kokneses pag., Kokneses nov.
☎ +371 65161296, 29275412
GPS 56.644757, 25.432296
- i** **Jaunjelgavas novada Tūrisma informācijas punkts**
jaunjelgava.lv/index.php/turisms
tip@jaunjelgava.lv
"Vigante", Staburaga pag., Jaunjelgavas nov.
☎ +371 29391109, +371 28359337
GPS 56.573731, 25.496143
- i** **Pļaviņu novada tūrisma informācijas centrs**
www.plavinunovads.lv/lv/turisms
turisma.info.centrs@plavinas.lv
Daugavas iela 49, Pļaviņas, Pļaviņu nov.
☎ +371 22000981
GPS 56.616533, 25.722213

- i** **Jēkabpils Tūrisma informācijas centrs**
www.jekabpils.lv/lv/tic/iepazisti
tic@jekabpils.lv
Brīvības iela 140/142, Jēkabpils
☎ +371 65233822
GPS 56.497756, 25.867955
- i** **Livānu novada aktīvā Tūrisma informācijas centrs**
www.livani.lv/page/300
asterija.vucena@livani.lv
Domes iela 1b, Livāni, Livānu nov.
☎ +371 65381856, 29157669
GPS 56.355457, 26.163250
- i** **Daugavpils Tūrisma informācijas centrs**
www.visitdaugavpils.lv
turisms@daugavpils.lv
Rīgas iela 22a, Daugavpils
☎ +371 65422818, 26444810
GPS 55.870865, 26.517404
- i** **Krāslavas novada Tūrisma informācijas centrs**
www.visitkraslava.com
tic@kraslava.lv
Pils iela 2, Krāslava, Krāslavas nov.
☎ +371 65622201, 26487763
GPS 55.900685, 27.161088

Latvijas valstiskuma veidošanās ceļi Latvijas apceļošanai un izziņošanai veltīti trīs laika dimensijām – pagātnē, tagadnē un nākotnē, aicinot atskatīties uz Latvijas valsts tapšanas ceļiem un liklokiem tuvākā un tālākā pagātnē; izvērtēt tagadnes ieguvumus un resursus un kopīgi plānot nākotnes Latviju. Šie ceļi ļauj iepazīt Latvijas vēstures pagriezīenus, personības, vietas un notikumus, kas sekmējušas valsts nodibināšanu un nacionālās identitātes veidošanos, atskatoties arī uz tālāku pagātni un pieminot valstiskos veidojumus, kas cauri gadsimtiem pastāvējuši Latvijas teritorijā un kļuvuši par daļu no latviskās kultūrtelpas. Un, bez šaubām, šie ceļi ir paredzēti ceļošanai – jo ir aizraujoši, objektiem un saimniecībām bagāti un ainaviski skaisti.

Visus Latvijas valstiskuma veidošanās ceļus un maršrutos ietvertos apskates objektus skatīt:

www.celotajs.lv/lv100